

Департамент культури та інформаційної політики
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека
для дітей "Юний читач" Запорізької обласної ради

Іскринки творчого світу Миколи Нагнибіді

Методичні рекомендації

До 110-річчя від дня народження українського поета,
уродженця Запорізького краю

Запоріжжя
2021

Іскринки творчого світу Миколи Нагнибіди. До 110-річчя від дня народження українського поета, уродженця Запорізького краю / Методичні поради / укладач Н. Б. Гвоздик; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2021. – 16 с.

Методичний матеріал містить інформацію про життя та творчість нашого земляка Миколи Нагнибіди та сценарії заходів для читачів-учнів середнього та старшого шкільного віку. Метою методичного матеріалу є популяризація творчості українського поета серед дітей.

Розрахований на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач

Наталя ГВОЗДИК

Редагування

та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

Для мене тільки те моє,
Що я віддав народові.

Микола Нагнибіда

Запорізька область, беззаперечно, знаменита не лише козацькою славою, а й талановитими письменниками. Наш Запорізький край – колиска багатьох майстрів літературного і, особливо, поетичного слова. Серед них по праву стоїть ім'я Миколи Львовича Нагнибіди, який віддав рідному краю немало вагомого, художньо значимого поетичного доробку, що значно збагатило нашу літературу. Любов до рідної землі, її працелюбних трудівників стало серцевиною творчості поета, а душі людей – крилами його поетичної пісні. Тому маємо гордитися своїм знаменитим земляком, маємо вивчати і знати його твори.

В ювілейний рік 110-річчя від дня народження Миколи Нагнибіди дитячим бібліотекам варто **організувати книжкові виставки-презентації, виставки-портрети, виставки-відкриття, провести поетичні зустрічі, літературні вітальні, поетичні години: "Знайомтесь: Микола Нагнибіда", "Щедре серце поета", "Ювілей поета – свято для читача", "Він любив Запоріжжя", "Співець щастя", "З любов'ю до людей", "Звідтіль, де пелюсткова заметіль", "Син України і Запорізького краю"** тощо.

Нижче подаємо кілька сценаріїв, які можна використати в роботі з популяризації творчості нашого відомого земляка.

Цікавим дітям може стати **поетичний лабіринт "Щаслива доля поета"**, який проводиться в інтерактивній формі. Інтерактиву може передувати коротка розповідь про життєвий та творчий шлях Миколи Нагнибіди.

Перший етап інтерактиву – "Створення літературного дерева". Діти по черзі беруть з корзинки паперові яблука, на звороті яких надруковані рядки з віршів Миколи Нагнибіди, зачитують їх та кріплять на попередньо намальований стовбур дерева з гілочками, формуючи таким чином крону.

Наступний етап інтерактиву – "Поетичні перлини від кожної дитини". Учасників гри ділимо на групи по три особи у кожній. Кожна група складає кілька поетичних рядків, які записують на яблуневий листочок і прикріплюють до "літературної яблуні".

Завершити захід можна **літературною вікториною "Де поетове "серце лежить"**, за віршами Нагнибіди, присвяченими Запорізькому краю.

Поетичний етюд "Щедре серце поета"

Бібліотекар: 27 вересня 1971 року Запорізька міська рада ухвалила рішення про присвоєння Миколі Нагнибіді звання "Почесний громадянин міста Запоріжжя". Воно

було приурочене до відзначення 60-річчя від дня народження поета. Наш широко зна-ний земляк, молодший колега Миколи Нагнибіди, відомий український письменник Петро Ребро згадував, що найбільше Микола Львович пишався саме званням "Заслу-жений громадянин міста Запоріжжя". Його він вважав найвищою з усіх нагород і пре-мій. А вони в нього були, причому для того часу досить вагомі: лауреат Державної премії СРСР, Державної премії ім. Т. Г. Шевченка, нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, Почесними грамотами Президій Верховних Рад Білорусії та Гру-зії. Чому ж так високо цинив митець оте звання? Бо воно нагадувало йому про рідний козацький край, безкраї степи, де він народився й виріс, працював і творив.

З'явився ж він на світ 20 вересня 1911 року у селі Попівка Куйбишевського ра-йону (тепер – Смирнове Пологівського району Запорізької області) в родині сільського фельдшера. З дитинства хлопець полюбив степ, море, мальовничу природу Придніп-ров'я. І коли через багато років його вірші та поеми щедро сповняться картинами цієї казкової природи, де Дніпро "перемиває тихі зорі" у своїх ясно-синіх водах, і біліють цвітом травневі ночі, і в'ються запашні чебрецеві вітри на степових могилах, – то в них оживе спогад поета і любов, заронена в серце ще з дитинства. Є в Україні чимало чудових куточків, і багато з них будуть поетом сходжені-переходжені в житті, але кращої, за його словами, немає від землі, на якій він зріс:

Читець: Таврійських вечорів глибока далина,
Лимани срібні, крики лебедині...
Я всю сходив – немає на Україні
Такої, як кохана сторона.

Бібліотекар: Виросте поет і багато-багато років нестиме в собі гарячу любов до цієї сторони. І незгасною буде згадка про все, чим хвилювало життя в дитячі та юна-цькі роки. І він усякому зичитиме, щоб його перші враження стали добрими почуття-ми любові до рідної землі.

Читець: Коли ти виростеш, мала, Я поведу тебе степами В село, де мати повила Мене за спраглими жнивими.	І ти побачиш, дочко, там Понад дорогами могили, Вони колись степовикам Дороговказами служили.
Побачиш далі голубі, Яким нема кінця і краю, І степ безмежний я тобі, Неначе книгу, прочитаю.	

Бібліотекар: Оту книгу рідного краю, книгу степу, поет звикав читати змалку. Її сторінки розповідали не лише про старі скіфські чи козацькі могили, але й про життя народу, яке розгорталося на просторах української землі. Тягнуло його й до справж-ньої книги. На жаль, учитися багато не довелося. Умови життя змусили після закін-чення школи шукати самостійного заробітку. Микола Нагнибіда вступає до школи

ФЗУ (фабрично-заводського учнівства), а потім розпочинає свою трудову біографію слюсарем на Харківському велосипедному заводі. До цього періоду життя поета належать і перші літературні спроби. З 1930 року Микола починає писати вірші, зміст яких підказують його заводські будні. Форма віршів носила на собі виразні ознаки української поезії 20-х років. 1931 року декілька "робітничих поезій" Миколи Нагнибіди були надруковані в збірнику "Бригада", виданому у Харкові. Перша ж власна поетична збірка Нагнибіди під назвою "Дніпровська весна" побачила світ 1932 року.

Миколу в поезії хвилювала та ж тема, якою на межі 20-30-х років були захоплені більшість поетів. Це – тема індустріалізації країни. Для молодого поета-робітника поезія не існувала за межами заводу, цеху і друзів по праці, і цю обставину неважко пояснити. По-перше, змістом творчості кожного поета стають найсильніші, найяскравіші життєві враження. Чи ж треба дивуватись, що сільський юнак Микола Нагнибіда перебував саме під таким найсильнішим враженням від праці на великому заводі? Міські, заводські враження були значно яскравіші й дієвіші, ніж спогади про село, які продовжували жити в душі молодого поета, але тимчасово відійшли на задній план. Отже, звернення поета до "індустріальної", як тоді говорили, теми було цілком природним, чимось само собою зрозумілим, підказаним органічною потребою висловити те, що хвилювало душу. Цьому сприяла і подальша праця Нагнибіди на будівництві металургійного комбінату "Запоріжсталь" та Дніпрельстану, яку він поєднував з навчанням у Харківському інституті журналістики та роботою в газетах і журналах.

Іншою важливою школою для Миколи Нагнибіди була література, поезія. Він пильно придивлявся до того, про що і як пишуть старші поети, хотів пізнати, чим живе сучасна література. Характерні ознаки перших віршів початківця – піднесеність почуттів, бадьора закличність, розуміння своєї сучасності як епохи прискореного, ущільненого руху життя та історії. Ось один із характерних віршів цього періоду – "Новий цех", написаний у 1930 році.

Читець: Потом сосновим

пропахлі дні

Спадали кудись

за чорний дах,

І осінь вітрами

гасила вогні

В глухім передмісті

на деревах.

Ми цеглу за цеглою

В небо несли,

Аж кожна цятка бриніла

З натуги,

Ми били прибоєм

Зелених весен

У берег

осінньої туги.

Бібліотекар: Нині можна почути критику віршів Миколи Нагнибіди, як і багатьох інших знаних українських поетів. У такій суперечці досить слухними видаються слова запорізького літератора Анатолія Рекубрацького: "А ви напишіть про інше, але хоча б на такому рівні, як вони". Така полеміка йде давно. Свого часу український письменник, культуролог-енциклопедист та літературний критик Євген Маланюк писав

про Павла Тичину: "Від кларнета твого пофарбована дудка зосталась", на що сам Павло Григорович відповів: "Усі мені кадили, а він сказав правду", тобто визнав, що то була пафосна поезія, але тоді був такий час і писати щось інше було надто складно.

Микола Нагнибіда, звичайно, не міг оспівувати незалежну Україну, яка тоді існувала хіба що в мріях українців-емігрантів. Оспівував свою сучасність, п'ятирічки й індустріалізацію, тобто процеси, що відбувалися навколо, за які агітували райкоми й обкоми компартії. Але повагу викликає саме поетичність його творів, образність. Давайте послухаємо його поетичні рядки, присвячені Володимирі Сосюрі.

Читець: Я вам бажаю пісенних щедрот –
Сійте і сійте гарячі перлини!
О, недаремно співучий народ
Вас охрестив солов'єм України.

Бібліотекар: Так, ці слова поет присвятив своєму колезі по перу, але, гадаю, вони в повній мірі стосуються й самого Миколи Нагнибіди. Бо він – митець, він – співець великого українського народу.

У роки війни Микола Львович віддався газетярській роботі, працював на радіомовній станції імені Т. Г. Шевченка в Саратові, яка вела передачі на окуповану фашистами Україну, писав вірші. Уже в 1943 році вийшла книга фронтових поезій "Здрастуй, Харків!". Із 1947 року Микола Нагнибіда повністю перейшов на творчу роботу, яка увінчалася цілою низкою збірок поезій: "Оживуть степи", "Степ і море", "Гірські вершини" та ін. А всього талановитий майстер залишив по собі понад шістдесят книжок своїх творів. Крім того він був відомий і як перекладач, зокрема, як один із небагатьох перекладачів словацького поета Людовита Штура.

А зараз давайте послухаємо один з його віршів, написаних у роки Другої Світової війни. Гадаю, він звучатиме нині дуже актуально. А називається він "В землянці".

Читець: Полкам на штурм рушати вранці, Уже зорі неясний слід... Гуртом зібравшись у землянці, Бійці співають "Заповіт". Блищать штики в тісному колі, Здрига в куточку каганець. Примружив карі і поволі Про ті лани широкополі Виводить тенором боєць.	Мете пурга, віконцем стука, Зоря в наметах ожива. І в серці воїна-онука Гримлять Тарасові слова. Гармати б'ють. Горить віконце. І завмира в землянці спів. Благослови, Тарасе-сонце, Священним гнівом земляків.
--	--

Бібліотекар: Микола Львович любив мандрувати. Він об'їздив багато країн, мав друзів у різних куточках землі. Із таких мандрів письменник завжди повертався, повен нових тем, образів, свіжих вражень. Але найбільше любив він приїжджати до рідного краю – Запорізького. Про це свідчать і його листи до Петра Ребра. Ось один з них.

Читець: "Дорогий Петре! Вчора прочитав Вашого листа. Гадаю, що турботи Ваші перебільшені, і не тому, що "блажен, хто верує". А найголовніше, що книжка у Вас хороша.

Дякую Вам за добре слово про "Зерна граніту"...

Підписав до друку "День поезії". Книга інтересна. Будемо влаштовувати Тиждень поезії в Україні десь в останній декаді жовтня. Я, звичайно, приїду до Запоріжжя. Сподіваюся, що ми встигнемо за тиждень охопити Запоріжжя, Мелітополь, Токмак, Бердянськ, Куйбишеве... У "Дні поезії" йдуть Ваші поезії "Щастя", "Плач острова Різдва" і пародії...

Від усього серця вітаю Вашу родину. Персональний уклін – донечці.

Тисну руку –

Микола НАГНИБІДА.

16.10.1963 року".

Бібліотекар: Микола Нагнибіда був сином України, і це була справді синівська любов.

Читець: Далеко був від України,

І снилася вона мені

Русявим чубчиком дитини,

Вогнями домен вдалині,

Дунаєм тихим пропливала,

У груди хлюпала Дніпром,

Варила сталь, плуги кувала,

Сади садила за селом,

В ліси карпатські на вершині

Вплітала райдуги весни,

По морю гнала хвилі сині,

А бірюзові – крізь лани.

Я був далеко, та раділи

Вітри, співаючи мені,

Що вже черешні забілили

У запорізькій стороні.

І я ішов, ішов полями,

Злетів на степовий курган,

Шумів розгойданий вітрами

Хлібів великий океан.

Бібліотекар: Більшість свого життя Микола Львович прожив у Києві. Помер він 16 вересня 1985 року. Похований на Байковому кладовищі. Земляки поета шанують пам'ять великого краянину. На батьківщині Миколи Нагнибіди, в селі Смирнове за ініціативи та за безпосередньої участі ще одного нашого знаного земляка – Петра Павловича Ребра було відкрито літературно-краєзнавчий музей його імені. Тут доволі повно представлено історію села, а також творчість Миколи Львовича. В окремому залі зібрано меблі з його київської квартири, особисті речі, які передала вдова поета, зокрема одяг, книжки з бібліотеки письменника, а також твори – від перших збірок до останніх, посмертних.

Запорізьким обласним відділенням Українського фонду культури засновано літературну премію імені Миколи Нагнибіди. Першим її лауреатом став тодішній працівник "Запорізької правди", поет Анатолій Рекубрацький. А в Запоріжжі, в одному з

його найбільших новозбудованих житломасивів – Південному – є вулиця, яка носить ім'я Миколи Нагнибіди.

Літературно-поетичний екскурс "Співець свого буремного часу"

У заході беруть участь ведучий-бібліотекар та читачі, які виступають у ролі біографів та читців. У залі, де проходило заход, варто розмістити сімейний портрет родини Нагнибід, портрет Миколи Нагнибіди, збірки його поезій. Лейтмотивом зустрічі можна вибрати цитату Нагнибіди:

Немає щастя вічного, немає,
Є вічний бій за щастя для усіх,
І тільки той в бою перемагає,
Хто всю Вітчизну в думу взяти зміг.

Бібліотекар: Рядки, які ви бачите перед собою, красномовно свідчать про глибокий зміст життя талановитого митця, великого майстра слова, поета Миколи Нагнибіди – нашої гордості, нашого земляка. Що й казати, поети не обирають місце свого народження. Скоріше саме місце, край, земля "обирають" собі поетів. У цьому плані навіть можна було б сказати, що кожен край має таких співців, яких він заслуговує. Отож нашому краю – краю могутнього Дніпра і широкополю степів, яскравих заграє і повені квітучих садів, пафосу праці і героїки історичних битв – вельми пощастило: в особі поета Миколи Львовича Нагнибіди він має гідного співця-літописця. Понад піввіку самовіддано і майстерно, схвильовано і гордо, натхненно і невтомно творив він поетичний літопис нашого краю. Любов до рідної землі, її трудівників – серцевина творчості, душа мелодії, крила пісні Миколи Нагнибіди. Власне, в усіх книгах поета, а їх вийшло більше шістдесяти, чимало сторінок, безпосередньо адресованих Запорізькому краю, де поетове "серце лежить". На цих сторінках – мовби одсвіт невтомної праці і щедрого колоса нашого краю. Він був палко закоханий у край свого раннього босоногого дитинства, в прекрасних і щедрих душею своїх земляків, завжди добре пам'ятав і любив запорізьку землю. Однаково близькі його серцю і індустріальне Запоріжжя, і степовий Токмак, і прославлений Мелітополь, і рідне село Смирнове.

Ми також пишаємося тим, що саме наша земля подарувала світові такий багатогранний талант. Тож давайте любовно перегорнемо сторінки життєвої книги нашого земляка, затаївши подих, вникнемо в зміст його творчості і назавжди закарбуємо в своїх серцях пам'ять про нього.

Перший біограф: Народився Микола Нагнибіда 20 вересня 1911 року в селі Попівка (тепер с. Смирнове Пологівського району Запорізької області) в сім'ї сільського фельдшера. Батько майбутнього поета мав, як на той час, непогану бібліотеку, в якій були, крім Шевченкового "Кобзаря", книги віршів Івана Франка, Миколи Чернявського, різні альманахи та збірники, де друкувалися Михайло Коцюбинський, Володимир

Самійленко, Дніпрова Чайка та ряд інших українських письменників кінця ХІХ – початку ХХ ст. Ще з дитинства Микола Львович зберіг в пам'яті вірші Миколи Чернявського, які поетизували південь України, тобто наш з вами край.

Перший читець: Далеко-далеко степи простяглись
І з небом гарячим під млою злились.
Земля тільки, й небо, та сонце вгорі,
То ген-ген далеко могили старі...
Все – рідне, знайоме, і все те мені
Дорожче від раю в чужій стороні.

Другий біограф: Про свою рідну сторону згодом, ставши вже відомим поетом, Микола Нагнибіда з такою ж великою любов'ю напише у вірші "Признання".

Другий читець: Степи, степи Ви скрізь зі мною...
А березень дихне весною
Крізь дальню даль,
За сто доріг,
І я ступаю за поріг,
До вас верстаю вкотре шлях,
Бо серце там –
В степах, в степах...

Перший біограф: У роки громадянської війни родина Нагнибіди переїхала до Великого Токмака, що на річці Молочній. Семирічну ж школу Микола закінчив у 1925 році в Запоріжжі. Далі продовжувати навчання не мав можливості через матеріальну скруту, довелося шукати самотійного заробітку. Юнак переїздить до Харкова, навчається у ФЗУ, працює слюсарем на велосипедному заводі. Тоді ж починає писати перші вірші. Це був 1930 рік. Молодий поет входить до складу літературного гуртка, разом з товаришами створює єдиний на той час у країні заводський багатотиражний літературний журнал "Новий цех", а потім "Літературну газету" – додаток до "Харківського паровозника", де друкувалися М. Нагнибіда, І. Шутов, С. Борзенко, А. Копштейн, І. Коляник, Б. Котляров, В. Срібний, художник А. Різніченко та ін.

Другий біограф: Перші вірші Миколи Нагнибіди дихали енергією тодішнього молодого покоління, оспівували силу і велич колективної праці, в них пульсувало життя, романтика творення "щастя для всіх".

Перший читець: Коли ми були молодими,	Польоту, надії, стремління,
Вітчизна ще юна була,	Казкової сили труда...
Та перші мої побратими	О славне моє покоління,
Відчули могутність крила,	Вітчизна моя молода!

Перший біограф: Юність і молодість Миколи Нагнибіди тісно пов'язані з місцями, де він працював – Харковом, Запоріжжям. Саме тут – коріння не тільки перших віршів поета, а й багатьох книг, написаних протягом усього життя. Продовжуючи пра-

цювати на ХПЗ, поет багато часу віддав самоосвіті. Згодом приїхав до Запоріжжя на будівництво Дніпробуду і "Запоріжсталі". Згадку про ці дні Нагнибіда зберігав у своєму серці як святиню. У поемі "Правий берег" знаходимо таку пристрасну сповідь:

Другий читець: Хто знає ночі Дніпробуду?
Я їх ніколи не забуду
Мені було сімнадцять літ...
Я звідав радість у труді,
І щастя творчості, і піт.
О ночі, вічно молоді,
Вогні моїх дніпровських літ!

Другий біограф: Із Запоріжжя поет пішов служити на Чорноморський флот. Звідти знову повернувся до Харкова, почав працювати у молодіжній газеті, паралельно навчаючись в інституті журналістики. За ці роки він видав чотири книги своїх віршів: "Дніпровська весна" (1932), "Зерна" (1933), "Поезії" (1934), "Дніпроград" (1937).

Перший біограф: Влітку 1937 року Микола Нагнибіда разом зі своїм другом новелістом Йосифом Фельдманом здійснив на човнах подорож по Дніпру, починаючи майже від його верхів'я. Тоді ж, за словами Платона Воронька, "...з'являються у Нагнибіди, мабуть, найбільш художньо довершені вірші".

Перший читець: Пропливає до моря останній лід,
А назустріч йому – журавлі.
Я виходжу на берег крутий
І не знаю, куди попливти:
Чи за красою вслід у лиман –
Там при березі рідний дім,
Там у полі сивіє курган
І діди мої сплять під ним...

Другий біограф: З перших днів Другої Світової війни голос поета звучить бо-лем, гнівом ненавистю до фашистів і гарячою непохитною вірою у неминучу перемогу рідного народу. Він славить безсмертя подвигу захисників Вітчизни, зокрема її морських рубежів.

Другий читець: Далеко в тумані Малахів курган...
Злітають орли до вершини.
В могилі героїв спочив капітан,
Безстрашний моряк з України.
Він свій Севастополь, як лев, боронив,
Мов лев, умирав на кургані...

Перший біограф: 1943 року вийшла книга воєнних віршів Миколи Нагнибіди "Здрастуй, Харків". Місто, де поет почав свою трудову і літературну діяльність, де народилася пісня першого кохання, лежало тоді в руїнах. Книжка "Здрастуй, Хар-

ків" стала щирою сповіддю автора, сповненого віри в неминучий і скорий розгром воєра. Воєнна лірика Нагнибіди – це вияв палкої душі поета, і тому вона така переконлива й емоційно сильна. Вірші його звучать як клятва перед боєм.

Перший читець: Вже скелю на скалки розбито,
Вже тліють на хлопцях бушлати,
А губи матросів забитих
Живим ще шепочуть:
– Стояти!

Стояти!

Стояти!

Другий біограф: Під час війни Микола Львович працює на українських радіо станціях та в редакціях українських газет. На сторінках фронтових газет друкуються його бойові вірші та публіцистичні нариси. Також поет пише чимало прекрасних балад – "Балада про двох моряків" (1944), "Останній лист" (1944), "Севастопольський бастион" (1945) та інші, що друкувалися у фронтовій пресі, а пізніше увійшли до книг віршів "Незабутнє", "Морські балади", "Балади". Давайте послухаємо рядки однієї з балад, яка називається "Чорноморець". У ній йдеться про пораненого моряка, якого фашисти взяли в полон і привели на одну із площ Одеси для привселюдної страти. Та, вирішивши пограти у людяність, дозволили йому висловити своє передсмертне прохання.

Другий читець: ... А там було зігнано люду, що і кату тісно стояти...
Десь в першій ряду скам'яніла того чорноморця мати...
... Хочу за ці хвилини зробити ще добре діло...
Глянув на офіцера, на ката кинувся сміло.
Чужа солдатня на нього враз налетіла, мов круки...
Та не змогли розняти на горлі матроські руки...
Так би й скінчилась балада про те, як моряк вмирає,
Та материнська гордість меж у житті не знає –
З натовпу вийшла мати, і сина давай цілувати...

Перший біограф: З 1944 року Микола Нагнибіда починає працювати в газеті "Молодь України", згодом переходить до редакції журналу "Дніпро", а з 1947 року повністю переходить на творчу роботу. У післявоєнний час він видав понад 30 книг віршів, поем, нарисів. Багато доріг пройшов поет з героями своїх творів, і завжди ці герої – люди чистого, мужнього серця. Вони ростять хліб, варять сталь, видобувають вугілля, насаджують сади. Такі хвилюючі образи закоханих у свою справу людей зустрічаємо в віршах "Іван Лотко", "Лист садівнику", "Прощання з садом" та інших, створених на документальній основі. А як романтично, піднесено показана праця сталевара

рів Запоріжжя, легендарного міста, яке удостоїло поета званням свого Почесного громадянина.

Перший читець: Що за сонце вночі над Дніпром?

Чи в степах пломеніють стожари,

Чи жар-птиця війнула крилом?

Варять сталь сталевари!

Другий біограф: Романтичне, незвичайне Микола Нагнибіда знаходить у нашому повсякденні, яке він уміє окрилити, піднести над буденністю, одягти в живі, трепетні слова. Красномовною ілюстрацією сказаного є вірш "Херсонським ткалям". Їхню працю поет показує як чародійство, а їх самих змальовує чарівницями, по волі яких на полотні колишуться трави, розквітає ромашка, розливається зоряна ніч.

Другий читець: Ткалі, ткалі, немов чарівниці.

Все підвладне і все їм дано:

Забажають – злітаються птиці

У цехи на нове полотно.

А, бува, засумують русяві

В сподіванні кохання і стріч,

На шовках заколишуться трави

І розіллється зоряна ніч.

Перший біограф: Поезії Миколи Нагнибіди останнього десятиріччя властива філософська заглибленість, посилена увага до лірики. Водночас він пише про те, що його глибоко хвилює, а тому в його поезії – природність, свіжість, життєвість художності образів, а це народжує багатство кольорів і звуків, образних деталей, оригінальність метафор, особливо у пейзажних малюнках. Вони можуть бути яскраво романтичними, а часом за своєю ніжністю конкурують з найтоншими акварелями.

Перший читець: Бруньки краплинами весни

Радіють вже на вітті.

Зелені сні озимини

До обрію розлиті.

І, здаленівши, мерехтять

На синіх вінцях поля...

Аж он і гуси вже летять

З південного роздолля.

О вічні вісники тепла,

Ворожки з високості,

Услід за помахом крила

І сонце прийде в гості.

Другий біограф: У творчому арсеналі Миколи Нагнибіди є і справжні перлини інтимної лірики. За глибиною почуттів, майстерністю втілення їх у слово, за силою натхнення, ці вірші можемо назвати серед кращих в поетичній ліриці. Давайте послухаємо один із них.

Другий читець: Степом і долинами тихими лиманами

Ходить моя дума, розмовля з курганами.

Все пита-випитує: – Ви не зустрічали

Ту найкращу в світі, ту, яку квітчали
Синіми волошками, білими ромашками,
Ту, яка співала з польовими пташками?
Ви ж її степами на плечі носили,
До зірок здіймали, сонцем золотили.
Ви ж бо їй, кургани, далі показали. –
Все у них випитую: – Може б ви сказали,
Де її шукати, зустрічати звідки? –
Та мовчать кургани, молодості свідки.

Перший біограф: Великим щастям для поета було бажання зберегти для наступних поколінь у своєму поетичному літопису натхненний образ своєї Батьківщини. І деякі його рядки і нині звучать дуже актуально, попри те, що написані понад півстоліття тому. Давайте послухаємо рядки з його поезії, присвячені столиці нашої країни.

Перший читець: З діда-прадіда знаю я долю твою
І тривожні віки невсипучі.
Ти – коваль і сіяч, і не раз у бою
Уставав, наче велет на кручі.
І не раз тебе ворог палив, і не раз
Воскресав ти велично в обнови,
І про мужність твою долітали до нас
І пісні, і легенди чудові.
Ти коваль і сіяч, каменярь і солдат,
Я таким тебе з юності знаю...
Солов'їні світанки у дні канонад,
Що гули у блакить небокраю.
Ти в облозі стояв, ти палав, а стояв,
Сто доріг перетнувши катюзі.
І грудьми прикривав ти шляхи переправ,
По яких ми відходили в тузі.
Ти підпілля боець, ти – герой, партизан,
І закутий волав ти відплати...
О, виднівся здаля нам твій сивий курган,
Коли йшли ми тебе визволяти.

Другий біограф: П'ятдесят творчих літ і сімдесят чотири роки життя пройшов поет у творчих тривогах і в життєвих радостях. Неспокійний, бентежний, він на коротку мить зупинявся, щоб оглянути пройдене, оцінити зроблене, а далі знов у путь... Як настанова майбутньому поколінню звучать його рядки, присвячені Великому Кобзареві.

<p>Другий читець: З-за моря літ, крізь гори горя Тернові пуці, люте зло, Крізь сльози ти всміхався зорям, Тарасе мій... А чересло Твоєї правди в дикім полі Вело глибоку борозну. Ти добре виорав для волі Планету всю, щоб на весну Прийшли, засіяли онуки Із серця іскрами вночі, Щоб розкувались їхні руки, Взялись за праведні мечі...</p>	<p>У юрмах гнаний у безодню, В катівні темні, на хрести... Прийшов не мученик в сьогодні – Кобзар, борець і витязь ти! Ти ще й сівач, що віщі зерна Народам сіяв уві млі... Не розтерзали серця терни, Душі не виїли жалі. І дзвін сокир, і рокіт ліри – Не рокіт, ні, а весен грім... Тебе таким, о велет віри, Своїй дитині заповім!</p>
--	---

Перший біограф: Останній ювілей поета – 70-річчя з дня народження – урочисто відзначили запоріжці 20 вересня 1981 року. У ювілейному привітанні Павло Тичина назвав поета "співцем людського щастя", земляки ж висловлювали йому найбільшу і найщирішу вдячність за його любов до рідного краю і зичили снаги, квітування таланту, здоров'я. Та й найкращі побажання не змогли зміцнити підірване здоров'я поета. 16 вересня 1985 року перестало битися його серце.

Другий біограф: Микола Нагнибіда вірний син свого народу, який палко любив свою Батьківщину, рідний Запорізький край. І цією любов'ю проникнутий кожен рядок його поезій. Про його любов до Запоріжжя, яка в дійсності перетворилася на пісню, присвячену рідному краю, народу, не раз наголошували і Петро Ребро, і рідні поета: дружина М. В. Нагнибіда – Падалка та дочка Катерина, і його колеги, коли приїздили у с. Смирнове на Нагнибідівські читання. До слова, на Запоріжжі заснована літературна премія ім. М.Л. Нагнибіди, а на батьківщині поета, у селі Смирнове, створено літературно-історичний музей його імені. Тут зберігаються особисті речі поета (робочий стіл, стілець, лампа, окуляри, шляпа, збірки віршів, афіші творчих вечорів), а також численні фотографії. А зараз давайте послухаємо ще один вірш поета, яким і завершимо нашу сьогоднішню зустріч.

Другий читець: ...Скажіть мені, друзі, є де на світі
 Красуня така, як, моя Батьківщина?
 Щоб так голубіли річки повноводні,
 Щоб так колосилася в полі пшениця,
 Щоб пісня жила, як в моєму народі,
 Супутниця праці, поетів сестриця!

Бібліографія

Окремі видання творів автора

Нагнибіда, М. Л. Благословенна будь!: книга лірики та поем / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1980. – 95 с.

Нагнибіда, М. Л. Вам присвячую : поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1975. – 111 с.

Нагнибіда, М. Л. Вибране: поезії. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Художня література, 1957. – 381 с.

Нагнибіда, М. Л. Дзвони Хатині : поема / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1979. – 75 с.

Нагнибіда, М. Л. Лист на Запоріжжя: подорожні записи / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1964. – 100 с.

Нагнибіда, М. Л. Моє серце в степах : книга поезій / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1973. – 127 с.

Нагнибіда, М. Л. На полі битви : поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1974. – 191 с.

Нагнибіда, М. Л. Подвиг любові : лірика / М. Л. Нагнибіда. – К. : Радянський письменник, 1984. – 95 с.

Нагнибіда, М. Л. Поезії / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1986. – 341 с.

Нагнибіда, М. Л. Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 1 : Лірика. Балади. – 1981. – 374 с.

Нагнибіда, М. Л. Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 2 : Лірика. Цикли. 3 білоруських поетів. – 1981. – 373 с.

Нагнибіда, М. Л. Твори: в 3 т. / М. Л. Нагнибіда. – К. : Дніпро, 1981. – Т. 3 : Поєми. Листи з дороги. – 1981. – 350 с.

Твори автора у періодичних виданнях та літературних збірках

Нагнибіда, М. Л. Вірші : ["Прохання", "Катерина, ти не пам'ятаєш", "Тобі"] / М. Нагнибіда // Українознавство. – 2012. – № 3. – С. 64.

Нагнибіда, М. Верніться, веселинки! : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1986. – № 10. – С. 2.

Нагнибіда, М. З нової книжки : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1984. – № 1. – С. 2-7.

Нагнибіда, М. Казки для дорослих / М. Нагнибіда // Прапор. – 1984. – № 1. – С. 9-10.

Нагнибіда, М. З глибини літ : вірші / М. Нагнибіда // Дніпро. – 1981. – № 2. – С. 10-13.

Нагнибіда, М. З книги "Подвиг любові" : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1981. – № 39. – С. 4-5.

Нагнибіда, М. Комісари : вірш / М. Нагнибіда // Прапор. – 1981. – № 1. – С. 23.

Нагнибіда, М. Висота : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1978. – № 10. – С. 1-7.

Нагнибіда, М. Благословенна будь : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1980. – № 10. – С. 2 – 8.

Нагнибіда, М. Вечірній сніг : вірш / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1975. - № 10. – С. 1– 3.

Нагнибіда, М. З книги "Вам присвячую" : вірші / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1975. – № 2. – С. 1 – 5.

Нагнибіда, М. Ромашка. Білоруським лісам : вірші / М. Нагнибіда // Дніпро. – 1975. – № 8. – С. 2 – 5.

Нагнибіда, М. Намет Бориса Ручйова : вірш / М. Нагнибіда // Прапор. – 1974. – № 1. – С. 9.

Нагнибіда, М.Л. З книги "Моє серце в степах" : вірші / М. Нагнибіда // Прапор. – 1973. – № 3. – С. 3 – 5.

Нагнибіда, М. Український мільярд: вірш / М. Нагнибіда // Вітчизна. – 1973. – № 10. – С. 1.

Нагнибіда, М. В землянці : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 448.

Нагнибіда, М. Земля добра свого народу : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 472 – 473.

Нагнибіда, М. Кобзареві : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 563 – 564.

Нагнибіда М. Наш великий сизий орле, праведний Бояне : [вірш] / М. Нагнибіда // Т. Г. Шевченко в художній літературі / упоряд. В. Х. Косян, Н. С. Ткаченко. – К.: Радянська школа, 1964. – С. 473 – 474.

Нагнибіда, М. І ваша пісня пурпурова... : [вірш] / М. Нагнибіда // Павлові Тичині: збірник. присвячений 70-річчю з дня народження і 50 – річчю літературної діяльності поета / упоряд. О. Килимник. – К.: Радянський письменник, 1961. – С. 99.

Нагнибіда М. У вінок Каменяреві : [вірш] / М. Нагнибіда // Вінок Іванові Франкові / упоряд. А. А. Каспрук. – К.: Радянський письменник, 1957. – С. 438.

Статті з періодичних видань та літературознавчих збірок про творчість поета

Запорожці – лауреати Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка: бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Чала, О. В. Левчук, О. В. Мартинова, О. А Горбань, відп. за вип. В. О. Герасимова ; ДВНЗ "Запорізький національний університет" МОН України. – 2 – е вид., перероб. та доповн. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 58 с.

Сосницький Л. Земля героїв і поетів : [Куйбишевський район Запорізької обл.; видатні люди краю: М. Нагнибіда, П. Ребро, А. Рекубрацький] / Л. Сосницький // Голос України. – 2013. – 26 червня (№ 117). – С. 19.

Нагнибіда Микола Львович // Шевченківська енциклопедія: – Т.4:М–Па : у 6 т. / М. Жулинський. – Київ : Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2013. – С. 406.

Нагнибіда Н. Його серце в степах... : [до 100-річчя Миколи Нагнибіди] / Н. Нагнибіда // Запорозька Січ. – 2012. – 7 лютого (№ 23). – С. 6.

Кононенко П. "Прекрасний шлях на висоту людської гідності" : [Микола Нагнибіда] / П. Кононенко // Українознавство. – 2012. – № 3. – С. 62-63.

Причиненко В. Ці експонати належали раніше нашому землякові: (Нагнибіда М.Л.) / В. Причиненко // Запорізька правда. – 2011. – 20 вересня (№ 139). – С. 4.

Ребро П. Микола Нагнибіда: поет, патріот, жартівник / П. Ребро // Запорозька Січ. – 2010. – 2 березня (№ 43). – С. 5.

Ребро П. Микола Нагнибіда: поет, патріот, жартівник / П. Ребро // Запорозька Січ. – 2010. – 6 березня (№ 47). – С. 6.

Юрик П. "О не даремно співучий народ Вас охрестив солов'єм України": [Микола Нагнибіда і Запоріжжя] / П. Юрик // Запорізька правда. – 2008. – 25 вересня (№ 142–143). – С. 6.

Шевченківські лауреати. 1962 – 2007 : Енциклопедичний довідник / Автор-упор. М. Г. Лабінський. – К. : Криниця, 2007. – 768 с. – С. 413 – 414.

Григоренко М. На Батьківщині знаних поетів: Нагнибідівські читання / М. Григоренко // Запорозька Січ. – 2005. – 4 жовтня (№ 190). – С. 5.

Причиненко К. Дорогі реліквії – у сільській музей: Смирнівський літературно-краснавчий музей імені М. Л. Нагнибіди / К. Причиненко // Запорізька правда. – 2005. – 15 грудня (№ 195-196). – С. 2.

Дубина М. Неспокійне серце: до 70-річчя від дня народження М. Нагнибіди / М. Дубина Нагнибіда Микола Львович // Шевченківські лауреати, 1962 - 2000 : Енцикл. довід. – К.: Криниця, 2001. – С. 371-372.

Ребро П. Запоріжжя його кликало завжди: [М. Нагнибіда] / П. Ребро // Запорізька правда. – 2001. – 20 вересня. – С. 12.

Маремпольський В. Молодість. Почесному громадянину м. Запоріжжя М. Л. Нагнибіді в ювілейний день його 60-річчя : [вірш] / В. Маремпольський // Кетяг калини: поезії / В. Ф. Маремпольський. – Запоріжжя, 1997. – С. 42.

Килимник О. Світло романтики життя: [Микола Львович Нагнибіда] / О. Килимник // З вершини літ: спогади. – К. : Рад. письменник, 1988. – С. 228-238.

Петрова О. Он любил Запорожье: [о сборнике стихотворений и поэм «Поезії» Н. Нагнибеды] / О. Петрова // Индустриальное Запорожье. – 1987. – 11 января.

Чернець Л. Співець великого побратимства: [Микола Нагнибіда і білоруська література] / Л. Чернець // Українське літературознавство. – 1984. – Вип. 43. – С. 64.

Моршинова Е. Щедре серце поета: [штрихи до портрета Миколи Нагнибіди] / Е. Моршинова // Укр. мова і література в школі. – 1981. – № 9. – С. 10–19.

Нагнибіда Микола Львович // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / автори-упоряд. В. К. Килимник, В. П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1981. – С. 187.

Шаповал М. Натхненний співець: до 70 – річчя від дня народження М. Нагнибіди / М. Шаповал // Прапор. – 1981. - № 9. – С. 138-139.

Рильський М. Невтомний мандрівник : [Микола Нагнибіда] / М. Рильський // Статті про літературу/ упоряд. Б. Рильський, Г. Колесник. – К.: Дніпро, 1980. – С. 388 – 392.

Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: довідник / відп. ред. П. Ю. Щербатін, упоряд. О. В. Килимник, О. І. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1976. – С. 240 – 241.

Килимник О. Співець сьогодення: [Микола Нагнибіда] / О. Килимник // Поет і час: літературно-критичні нариси. – К. : Радянський письменник, 1973. – С. 172 – 207.

Тичина П. Співець щастя: [Микола Нагнибіда] / П. Тичина // З минулого – в майбутнє. – К., 1973. – С. 241 – 243.

Нагнибіда, М. Записи на сторінках дружби / М. Нагнибіда // Чуття єдиної родини: українські радянські письменники про творчі взаємини з митцями братніх республік. – К.: Дніпро, 1972. – С. 209 – 217.

Нагнибіда, М. Велет [вірш] / М. Нагнибіда // Співець нового світу: спогади про Павла Тичину / упоряд. та прим. Г. П. Донець. – К.: Дніпро, 1971. – С. 372 – 373.

Котляров Б. Сонячний вітер: до 60 – річчя від дня народження М. Нагнибіди / Б. Котляров // Прапор. – 1971. – № 9. – С. 86 – 87.

Танк М. 3 вершини років: до 60-річчя від дня народження М. Нагнибіди / М. Танк // Дніпро. – 1971. – № 9. – С. 5 – 6.

Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / упоряд. О. Килимник, О. Петровський. – К.: Радянський письменник, 1970. – С. 305.

Острик М. Героїка на поетичних постаментах: [про творчість М. Нагнибіди] / М. Острик // Критичні етюди. – К., 1970. – С. 50 – 69.

Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: біобібліографічний довідник / ред. О. І. Микитенко. – К.: Радянський письменник, 1966. – С. 473.

Нагнибіда Микола Львович // Українські письменники: бібліографічний словник: у 5 т. / редкол.: О. І. Білецький (голова) [та ін.]. – К.: Дніпро, 1965. – Т. 5: Радянська література. Л-Я. – С. 181-188.

Микола Нагнибіда // Письменники радянської України: довідник / упоряд. О. Килимник. – К.: Радянський письменник, 1960. – С. 345-346.

Іванисенко В. Микола Нагнибіда / В. Іванисенко // Літературні портрети. – Т. 2. – К., 1960. – С. 320-342.

Іванисенко В. Микола Нагнибіда / В. Іванисенко // Радянське літературознавство. – 1960. – № 3. – С. 81 – 98.

Хінкулов Л. Нагнибіда Микола Львович / Л. Хінкулов // Словник української літератури / за ред. і передм. О. І. Білецького. – К.: Видавництво АН УРСР, 1948. – Т. 2, Ч. 1: Письменники радянської України. – С. 212-213.

Електронні ресурси :

П. М. Перебийніс. Нагнибіда Микола Львович // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006.

URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=71468 Нагнибіда Микола Львович

<https://onlyart.org.ua/biographies-poets-and-writers/nagnybida-mykola-biografiya/>

<http://knpu.gov.ua/content/nagnibida-mikola-lvovich>

<https://www.library.kherson.ua/dovidnyk/pdf/k-o/nahnybida.pdf>

**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
ЮНИЙ / ЧИТАЧ
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ**

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: (061) 236-85-62

Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua